

Valg af behandlingsaktiviteter og bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder ved indberetning til Affaldsdatasystemet

Baggrund

Ved indberetning af affaldsdata til Affaldsdatasystemet skal behandlingen af affaldet indberettes i henhold til to kategoriseringssystemer. Dels det danske system, der beskriver behandlingsaktiviteter på et overordnet niveau (*genanvendelse, forbrænding, deponering, særlig behandling* osv.) og dels det europæiske system, som anvender bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder (D1-D15 og R1-R13). Sidstnævnte system er væsentligt mere detaljeret end det danske og har især betydning i forbindelse med EU-rapporteringer. Nogle indberettede kombinationer af de danske- og de europæiske kategoriseringer giver ikke mening, hvilket kan skyldes, at forskellen mellem de enkelte koder kan være svære at forstå. Pr. juni 2017 har det ikke været muligt at indberette kombinationer der ikke giver mening, hvilket har forbedret datakvaliteten i affaldsdatasystemet væsentligt. Denne mini-vejledning beskriver hvilke behandlingsaktiviteter, der hører sammen med hvilke nyttiggørelses- og bortskaffelseskoder, samt giver uddybende forklaringer af behandlingsaktiviteterne og nyttiggørelses-/bortskaffelseskoderne.

Validering af behandlingsaktiviteter og bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder

Korrekte og ukorrekte kombinationer af de to systemer, til angivelse af behandling, ses i tabel 1 og 2. Her kan du tjekke, om der er sammenhæng i indberetningen for de to forskellige systemer, inden du sender affaldsdata til affaldsdatasystemet. Hvis en forkert kombination forsøges indberettet vil du modtage en fejlbesked fra affaldsdatasystemet. Indberetningen skal herefter rettes og indlæses på ny. De danske behandlingsaktiviteter ses i kolonneoverskrifterne, og de europæiske bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder ses i rækkeoverskrifterne. Korrekte og forkerte kombinationer vises således:

- ✓ = Korrekt kombination
- ÷ = Forkert kombination

Endvidere viser tabel 3, om den europæiske bortskaffelses-/nyttiggørelseskode er en slutbehandling. Slutbehandling er den sidste behandling, som affaldet modtager inden affaldet udgår af affaldsstrømmen.

Tabel 1: Korrekte og ukorrekte kombinationer af behandlingsaktiviteter og bortskaffelseskoder

		01 Genanvendelse	02 Forbrænding	03 Deponering	04 Særlig behandling	07 Afgiftsfritaget forbrænding	08 Afgiftsfritaget deponering	10 Forberedelse med henblik på genbrug	11 Anden endelig materiale- nyttiggørelse
Bortskaffelseskoder (D1-D15)	Deponering på eller i jorden	D 1	÷	÷	✓	÷	÷	✓	÷
	Behandling i jordmiljø	D 2	÷	÷	✓	÷	÷	÷	÷
	Indsprøjtning i dybtliggende formationer. Anvendes sjældent i Danmark	D 3	÷	÷	✓	✓	÷	÷	÷
	Deponering i overfladevand	D 4	÷	÷	✓	÷	÷	÷	÷
	Deponering på specielt indrettet deponianlæg	D 5	÷	÷	✓	✓	÷	✓	÷
	Udledning i vandmiljøet	D 6	÷	÷	✓	÷	÷	÷	÷
	Dumpning i havet (Normalt ikke tilladt iht. havmiljøloven. Kontakt Miljøstyrelsen, hvis denne kode ønskes benyttet)	D 7	÷	÷	÷	÷	÷	÷	÷
	Forbehandling. Biologisk behandling ikke angivet andre steder	D 8	÷	÷	✓	✓	÷	÷	÷
	Forbehandling. Fysisk-kemisk behandling ikke angivet andre steder	D 9	÷	÷	✓	✓	÷	÷	÷
	Forbrænding med karakter af bortskaffelse	D 10	÷	✓	÷	✓	÷	÷	÷
	Forbrænding på havet (ulovlig)	D 11	÷	÷	÷	÷	÷	÷	÷
	Permanent oplagring	D 12	÷	÷	✓	✓	÷	✓	÷
	Forbehandling. Blanding inden en D1 til D12 behandling	D 13	÷	✓	✓	✓	✓	✓	÷
	Forbehandling. Ompakning, sammenpresning og anden rekonditionering inden en D1 til D13 behandling	D 14	÷	✓	✓	✓	✓	✓	÷
	Forbehandling. Oplagring inden en D1 til D14 behandling	D 15	÷	✓	✓	✓	✓	✓	÷

Table 2: Correct and incorrect combinations of treatment activities and recovery codes

		01 Genanvendelse	02 Forbrænding	03 Deponering	04 Særlig behandling	07 Afgiftsfritaget forbrænding	08 Afgiftsfritaget deponering	10 Forberedelse med henblik på genbrug	11 Anden endelig materiale- nyttiggørelse
Nyttiggørelseskoder (R1-R13)	Anvendelse som brændsel og/ eller forbrænding af affald til produktion af varme og el	R 1	÷	✓	÷	✓	✓	÷	÷
	Regenerering af opløsningsmidler	R 2	✓	÷	÷	✓	÷	÷	÷
	Genanvendelse af organiske stoffer	R 3	✓	÷	÷	✓	÷	÷	✓
	Genanvendelse af metal	R 4	✓	÷	÷	✓	÷	÷	✓
	Genanvendelse af uorganiske stoffer og ikke-metal	R 5	✓	÷	÷	✓	÷	✓	✓
	Regenerering af syrer og baser	R 6	✓	÷	÷	✓	÷	÷	÷
	Nyttiggørelse af forureningsbekæmpende komponenter	R 7	✓	÷	÷	✓	÷	÷	÷
	Nyttiggørelse af komponenter fra katalysatorer	R 8	✓	÷	÷	✓	÷	÷	✓
	Regenerering af olie så det kan genanvendes	R 9	✓	÷	÷	✓	÷	÷	÷
	Spredning på jorden med positiv effekt for landbrug eller miljø	R 10	✓	÷	÷	÷	÷	÷	✓
	Anvendelse af restaffald fra en R1 til R10 behandling	R 11	✓	÷	÷	÷	÷	÷	✓
	Forbehandling af affald inden R1 til R11 behandling	R 12	✓	✓	÷	✓	✓	÷	✓
	Oplagring af affald inden R1 til R12 behandling	R 13	✓	✓	÷	✓	✓	÷	✓

Det ses af tabel 1 og tabel 2, at hver af de danske behandlingsaktiviteter dækker flere af bortskaffelses- og nyttiggørelseskoderne.

Bortskaffelses- og nyttiggørelseskoderne er mere detaljerede end behandlingskoderne. De omfatter foruden den egentlige slutbehandling, f.eks. genanvendelse i form af R5, forbrænding ved R1 eller deponering ved D5, også forskellige forbehandlinger inden selve slutbehandlingen, herunder D8-D9, D13-D15 og R12-R13. De detaljerede bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder har oprindelse i EU's affaldsrammedirektiv¹ og fremgår af bilag 5A og bilag 5B i Affaldsbekendtgørelsen². Begreberne *bortskaffelse* og *nyttiggørelse* er danske oversættelser af hhv. *disposal* og *recovery* fra EU's affaldsrammedirektiv og heraf koderne D1-D15 (disposal/bortskaffelse) og R1-R13 (recovery/nyttiggørelse).

Validering af Slutbehandling

Nogle bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder er slutbehandlinger af affald, andre er ikke.

Hvis en bortskaffelses- eller nyttiggørelseskode, der ikke er en slutbehandling, indberettes som dette, vil du modtage en fejlbesked fra affaldsdatasystemet og vice versa. Indberetningen skal herefter rettes og indlæses på ny. I CSV og system-til-system indberetninger angives slutbehandling ved at skrive TRUE og ikke slutbehandling angives ved at skrive FALSE. I tabel 3 ses fordelingen af hvilke bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder, der er slutbehandlinger.

Tabel 3: Opdeling af bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder efter hvorvidt behandlingen er en slutbehandling

Slutbehandling	D1 – D7	D10 – D12	R1 – R11
Ikke slutbehandling:	D8 – D9	D13 – D15	R12 – R13

I det efterfølgende uddybes behandlingsaktiviteterne, og dernæst bortskaffelses- og nyttiggørelseskoderne, men først følger 5 hovedbudskaber, som fremgår af tabel 1 og af denne vejledning, og som er gode at følge for en retvisende indberetning:

Hovedbudskaber

- Behandlingsaktiviteten *genanvendelse* kan **ikke** kombineres med R1.
- Behandlingsaktiviteten *genanvendelse* kan **ikke** kombineres med D1-D15.
- Behandlingsaktiviteten *genanvendelse* kan kombineres med R2-R13. R2-R13 indikerer en materiale-nyttiggørelse, herunder genanvendelse eller anden endelig materiale-nyttiggørelse samt forbehandling hertil.
- Affald, der afleveres på et dedikeret forbrændingsanlæg skal som hovedregel indberettes som R1, mens *forbrænding* på specialanlæg til f.eks. farligt affald som hovedregel er D10.
- Deponeringsanlæg i Danmark er i udgangspunktet D5 anlæg og behandlingsaktiviteten *deponering* eller *afgiftsfritaget deponering* **skal** i disse tilfælde kombineres med bortskaffelseskoden D5.

¹ [EU's affaldsrammedirektiv](#)

² [Affaldsbekendtgørelsen](#)

Behandlingsaktiviteter og bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder

De syv danske behandlingsaktiviteter

01   *Genanvendelse (herunder forbehandling)*

Behandlingsaktiviteten *genanvendelse* dækker over forskellige former for slutbehandling, hvor affald bliver oparbejdet til materialer, produkter og stoffer. Det gælder f.eks. affald af glas, papir, pap, plastik og metal, der via en industriel proces, f.eks. omsmeltning, omdannes til enten nye produkter eller til materialer eller stoffer, der kan anvendes til samme formål eller nye formål. Organisk affald, der omdannes til kompost, hører også under kategorien *genanvendelse*. Det samme gør bioaffald til forgasning, hvor det afgassede materiale -om nødvendigt efter yderligere behandling - bliver udspredd på jorden med positive virkninger for landbrug eller miljø.

I tabel 2 ses det, at *genanvendelse* kan kombineres med R2-R13. I og med behandlingsaktiviteten *genanvendelse* også dækker over diverse forbehandling, så kan *genanvendelse* også kombineres med forbehandling til *genanvendelse* (R12-R13) (se tabel 2). Det betyder, at *genanvendelse* i ADS-sammenhæng forstås bredere, end det er defineret i affaldsbekendtgørelsen.

Genanvendelse kan **ikke** kombineres med bortskaffelseskoder (D1-D15) eller forbrænding med energiudnyttelse (R1) (se tabel 1 og 2).

02   *Forbrænding (herunder forbehandling)*

Behandlingsaktiviteten *forbrænding* dækker over alt affald, der skal forbrændes, uanset om det er til nyttiggørelse (R1) eller bortskaffelse (D10). Det er typisk affald, der ikke er egnet til materialenyttiggørelse, og hvor der ikke er krav om deponering af affaldet.

R1 anvendes for anlæg, der forbrænder affald, som har en positiv brændværdi, og hvor varmeenergien udnyttes effektivt, enten i en produktionsproces eller til el og fjernvarme. Anlæg, der forbrænder blandet kommunalt affald (20 03 01) skal leve op til den formel for energieffektivitet, der er angivet i Affaldsbekendtgørelsens bilag 5B under R1. De danske dedikerede forbrændingsanlæg lever op til denne formel. Kombinationen af D10 og *forbrænding* er også korrekt, hvis forbrændingen er en bortskaffelse, dvs. hvor en eventuel varmegevinst er rent sekundær. D10 anvendes som udgangspunkt ikke så meget i Danmark, da stort set al forbrænding af affald foregår i dedikerede forbrændingsanlæg, der producerer varme og el (R1).

I tabel 1 og 2 ses det at *forbrænding* kan kombineres med enten forbrænding med energiudnyttelse (R1) eller med karakter af bortskaffelse (D10). *Forbrænding* kan også kombineres med forskellige former for forbehandling, så som ompakning og sammenpresning eller demontering, sortering, knusning, tørring, neddeling mv. inden forbrænding (D14-D15 og R12-R13). De midlertidige koder anvendes alt efter om den forbrænding, der er planlagt, er en nyttiggørende forbrænding eller ej. Således vil en oplagring forud for forbrænding/R1 skulle indberettes som forbrænding/R13, mens f.eks. presning og tørring forud for forbrænding/R1 vil skulle indberettes som forbrænding/R12.

R1 og behandlingsaktiviteten *genanvendelse* kan **ikke** kombineres (se tabel 2). Denne kombination er ikke korrekt, da materialer ved en R1-behandling ikke materiale-nyttiggøres. I stedet er det affaldets energiindhold, der nyttiggøres til el og varme.

03 **Deponering (herunder forbehandling)**

Den danske behandlingsaktivitet *deponering* omfatter alt affald, der går til bortskaffelse, og som ikke bortskaffes ved forbrænding (D10). Det vil først og fremmest sige affald til deponeringsanlæg for inert, mineralsk, farligt affald og blandet affald. De forskellige typer af deponeringsanlæg er defineret i bekendtgørelse om deponeringsanlæg³. Eksempler på affald til deponering kan være: Glas og glasbaserede fibermaterialer, keramik, kakler og porcelæn, sanitet, blyindfattede ruder, spejle og planglas (der ikke kan genanvendes), støberisand, tjærepap, isoleringsmaterialer som mineraluld, leca-produkter, ikke genanvendeligt beton, glaseret tegl, skorstensrør og mursten med sod, bundaske og slagger (som ikke kan genanvendes), rejekt fra forbrændingsskrot, ikke-genanvendeligt PVC, ikke-støvende asbest og støvende asbest, slam fra rensningsanlæg uegnet til anden behandling, imprægneret træ og vejopfej.

Behandlingsaktiviteten *deponering* kan kombineres med en række bortskaffelseskoder (D1-D6, D8, D9 og D12-D15), herunder koder for behandlinger, der ikke er deponering i traditionel forstand. For at minimere antallet af danske behandlingsaktiviteter har man valgt ikke at indføre ekstra betegnelser, for de mange former for bortskaffelse, men lade aktiviteten *deponering* dække en række forskellige bortskaffelseskoder.

Deponering bruges i forbindelse med behandling af affald i jordmiljø, hvor tilførslen ikke resulterer i nogen positiv påvirkning af landbrugsjord og miljø, f.eks. bionedbrydning af ikke-farligt flydende affald eller slam i jordbunden (D2). *Deponering* bruges også til permanent oplagring af affald i miner (D12), blandingsoperationer (D13), rekonditionering (D14) og oplagring forud for en endelig bortskaffelse (D15).

Det skal dog understreges, at de danske deponier primært skal benytte bortskaffelseskoden D5 og kun i særlige tilfælde andre D-koder, se nedenfor under D1.

Det ses også i tabel 2, at *deponering* ikke kan kombineres med nogle af nyttiggørelseskoderne (R1-R13). Deponering er ikke nyttiggørelse, og det vil derfor være ulogisk at kombinere en nyttiggørelseskode med deponering. Se i stedet "Afgiftsfritaget deponi" og "anden endelig materialenyttiggørelse" om situationer, hvor placering af affald kan minde om deponi, men hvor behandlingen er nyttiggørende.

Aktiviteten omfattet af koden D11 (forbrænding på havet) er forbudt, og aktiviteten D7 (dumpning i havet) er normalt ikke tilladt i henhold til havmiljøloven⁴. Kontakt Miljøstyrelsen hvis D11 eller D7 ønskes indberettet.

04 **Særlig behandling (herunder forbehandling)**

Behandlingsaktiviteten *særlig behandling* omfatter udelukkende behandling af farligt affald. Det er f.eks. olie-, kemikalieaffald og klinisk risikoaffald.

Affald til *særlig behandling* kan både kombineres med en række nyttiggørelseskoder (R1-R9 og R12-R13) og bortskaffelseskoder (D3, D5, D8-D10 og D12-D15) (se tabel 1 og 2), i form af slutbehandling eller forbehandling.

³ [Bekendtgørelse om deponeringsanlæg, § 3 stk 1 punkt 10](#)

⁴ [Bekendtgørelse om beskyttelse af havmiljøet](#)

07 ***Afgiftsfritaget forbrænding (herunder forbehandling)***

Afgiftstaget forbrænding omfatter affald til forbrænding, der er fritaget for affaldsvarmeafgift og tillægsafgift i henhold til kulafgiftsloven § 7a⁵ og afgifter i henhold CO₂ afgiftsloven⁶. Det gælder f.eks. rent træaffald fra træforarbejdningsanlæg (herunder spåner og savsmuld) uden indhold af lim, lak, imprægnering og maling, men også råtræ, herunder grene, stød, rødder og andet rent vedmateriale, bark, skovflis og ubehandlet savværksflis. Affald, der er afgiftsfritaget, skal leveres i hele læs til forbrændingsanlægget.

Afgiftstaget forbrænding kan kombineres med forbrænding med energinyttiggørelse (R1), men ikke forbrænding med karakter af bortskaffelse (D10). Behandlingsaktiviteten kan også kombineres med forbehandlingsaktiviteterne R12 og R13 og D13-D15.

08 ***Afgiftsfritaget deponering (herunder forbehandling)***

Affald til *afgiftsfritaget deponering* er affald, der er fritaget fra affaldsafgift i henhold til Lov om affaldsafgift § 9 stk. 2⁷. Det gælder bl.a. ren jord til daglig afdækning eller slutafdækning på deponeringsanlæg; kompost, der anvendes til slutafdækning; deponering af aske eller slagge fra separat forbrænding af specificeret risikomateriale, hvor der foreligger veterinært krav om deponering; olie- og kemikalieforurenede sand fra kommunal strandrensning; affald i form af sten, tegl og brokker, der bruges til daglig afdækning og interimsveje.

Afgiftsfritaget deponering kan kombineres med bortskaffelseskoderne D1 og D5, samt D12-D15 (se tabel 1). *Afgiftsfritaget deponering* kan også kombineres med nyttiggørelseskoden R5, da *afgiftsfritaget deponering* kan være nyttiggørelse, når jord benyttes til nødvendig afdækning af deponier eller til interimsveje på deponeringsanlæg.

Afgiftsfritaget forbrænding (07) og Afgiftsfritaget deponering (08)

Disse to behandlingsformer anvendes, når hhv. et deponeringsanlæg er fritaget for betaling af afgift af det modtagne affald i henhold til Lov om affaldsafgift eller et forbrændingsanlæg i henhold til kulafgiftsloven og CO₂ afgiftsloven er fritaget for betaling af afgift af det modtagne affald.

10 ***Forberedelse med henblik på genbrug (herunder forbehandling)***

Forberedelse med henblik på genbrug (herunder forbehandling) er en kode beregnet til behandling af elektronikaffald ved forberedelse med henblik på genbrug. Dette er enhver nyttiggørelsesoperation i form af kontrol, rengøring, eller reparation, hvor WEEE produkter eller produktkomponenter, der er blevet til affald, forberedes, således at de kan genbruges uden anden forbehandling. F.eks. kontrol af elektronikaffald før gensalg.

Forberedelse med henblik på genbrug kan kombineres med R3-R5, R8 samt R12-R13.

⁵ [Bekendtgørelse af lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.](#)

⁶ [Bekendtgørelse af lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter](#)

⁷ [Bekendtgørelse af lov om afgift og råstoffer \(affalds- og råstofloven\) § 9 stk. 2](#)

11 Anden endelig materialenyttiggørelse

Affald kan nyttiggøres til et nyt formål i sin eksisterende form, og dermed ophøre med at være affald. For at en behandling kan betragtes som anden endelig materialenyttiggørelse, er det afgørende, at anvendelsen af affaldet opfylder et behov, som ellers ville være blevet løst ved anvendelse af andre materialer. Eksempler på anden endelig materialenyttiggørelse er udspreddning af slam og knust gips på landbrugsjord, brug af nedknust slagge til vejunderlag, brug af egnet affald til reetablering af udgravede områder eller ingeniørtekniske formål i forbindelse med anlægsarbejder, hvor affaldet anvendes som erstatning for andre ikke-affaldsmaterialer.

Anden endelig materialenyttiggørelse kan kombineres med R5 samt R10-R13.

De europæiske bortskaffelses- (D1-D15) og nyttiggørelseskoder (R1-R13)

Bortskaffelseskoderne (D1-D15)

D1 Deponering på eller i jorden

D1 anvendes ved deponering på eller i jorden i henhold til Bilag 5A i Affaldsbekendtgørelsen. Det vil sige deponering på ”bar” mark uden nogen form for miljøbeskyttelsesforanstaltninger eller i dynger i form af udvindingsaffald fra mineaktivitet. Man skal i den forbindelse huske på, at koderne er udviklet på globalt- og europæisk plan for mere end 30 år siden og gælder alle former for deponering, dumpning og bortskaffelse af affald. Det vil sige, at D1 kan anvendes bredere end for det, som vi i Danmark forstår som et deponeringsanlæg. Deponeringsanlæg, der lever op til kravene i EU's deponeringsdirektiv⁸, skal betegnes med D5 (se uddybende forklaring under D5). Alle nuværende danske deponeringsanlæg lever op til kravene i EU's deponeringsdirektiv og deponeringsbekendtgørelsen⁹. Miljøstyrelsen anbefaler på den baggrund **at deponeringsanlæg som udgangspunkt ikke skal anvende D1 men D5**. D1 kan være relevant at bruge i få tilfælde. For eksempel, er det relevant at anvende D1 for bortskaffelse af roejord i forbindelse med sukkerproduktion, hvor jordslam placeres i specielle jordbassiner. D1 er en slutbehandling.

D2 Behandling i jordmiljø

Affald, der efterlades på jorden uden nogen fordel for jordmiljøet, og derfor betragtes som bortskaffelse. Affaldet optages efterfølgende i jorden. Det kan f.eks. være bionedbrydning af ikke-skadeligt flydende affald eller slam stammende fra oprensning af vandløb, hvor slammet lægges ved bredden.

Hvis affald spredes med en positiv virkning for landbrugsjorden, er der tale om en R10 behandling. D2 og R10 er begge slutbehandlinger.

---

⁸ [Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april om deponering af affald](#)

⁹ [Bekendtgørelse om deponeringsanlæg](#)

- D3** ***Indsprøjtning i dybtliggende formationer***
Flydende eller partikelformet affald der sprøjtes i borer eller i geologiske hulrum, f.eks. brønde, saltminer og andre miner. Denne bortskaffelsesform anvendes meget sjældent i Danmark.
- D4** ***Deponering i overfladevand***
Flydende affald eller slam der ledes ud i f. eks. småsøer eller laguner. Især affald fra mineaktiviteter og derfor sjældent relevant i Danmark. Der er tale om en slutbehandling.
- D5** ***Deponering på specielt indrettet deponeringsanlæg***
Affald, der deponeres på specielt indrettede anlæg, og som lever op til kravene i EU's deponeringsdirektiv samt i den danske deponeringsbekendtgørelse. Alle danske deponeringsanlæg lever op til kravene i EU's deponeringsdirektiv, og Miljøstyrelsen anbefaler derfor, at deponeringsanlæg anvender D5, og ikke D1. Den engelske og irske miljøstyrelse anbefaler også, at deponeringsanlæg, der opfylder bestemmelserne i EU's deponeringsdirektiv, skal klassificeres med D5. Miljøstyrelsen har endvidere indhentet en udtalelse fra EU-Kommissionen i september 2016. Kommissionen bekræfter, at D5 er koden for deponeringsanlæg, hvis indretning lever op til de tekniske krav i deponeringsdirektivet og til modtagelse af affald i henhold til de af EU stillede acceptkriterier. Det vil sige anlæg til deponering af inert-, mineralsk-, blandet- og farligt affald jf. deponeringsbekendtgørelsen. Deponeringsanlæg, der ikke opfylder direktivets krav, skal klassificeres med D1-D4. D5 er en slutbehandling.
- D6** ***Udledning i vandmiljøet, undtagen dumpning i havet***
Affald der udledes til vandmiljø er en D6 behandling. Vandmiljø inkluderer foruden vand og overfladevand, også undergrund og søbunden i vandmiljøer. Affaldet er især ikke-farligt klapmateriale og havne-sediment fra oprensning af havne og sejlrender samt ikke-farligt boremudder. Der er tale om en slutbehandling
- D7** ***Dumpning i havet, herunder nedgravning i havbunden***
OSPAR-konventionen¹⁰ og havmiljøloven fastsætter meget begrænsede muligheder for dumpning af affald i havet. Denne kode skal derfor som udgangspunkt ikke anvendes i forbindelse med indberetning. Kontakt Miljøstyrelsen, hvis kode D7 ønskes anvendt.
- D8** ***Biologisk behandling***
Affald der forbehandles ved biologiske behandlinger. Formålet kan være at mindske mængden af bionedbrydeligt indhold i affaldet eller at mindske indholdet af organiske miljøfremmede stoffer. Dette gøres for at klargøre affaldet til en af slutbehandlingerne blandt bortskaffelseskoderne. Affaldstypen kan være forurenede jord, spildevand eller slam, der gennemgår en biologisk behandling, inden det deponeres. D8 er en forbehandling og ikke en slutbehandling.
- D9** ***Fysisk-kemisk behandling***
Forbehandling af især farligt affald så det opnår en form, der kan bortskaffes. Det kan være ved kemisk, termisk eller fysisk forbehandling, så affaldet får en mindre farlig karakter. Sådanne behandlinger kan bl.a. bestå af: Oxidering, reduktion, udfældning, neutralisering, elektrolyse, osmose, adskillelse af emulsioner mm. Behandlingen anvendes især overfor emulsioner, blandinger af vand og olie, cyanider, syrer og baser

---

¹⁰[Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic](#)

D10 ***Forbrænding på landjorden***

D10 er en termisk behandling af affaldet, typisk med det formål at mindske indholdet af skadelige stoffer. Farligt affald, slam, klinisk risikoaffald og forurennet jord er eksempler på affald, der behandles i særlige forbrændingsanlæg, pyrolyseanlæg eller andre termiske processer som D10. Forbrænding af blandet husholdningsaffald og andet affald i forbrændingsanlæg, der ikke lever op til energieffektivitetskravene for R1 (se denne), er også en D10-operation.

D11 ***Forbrænding på havet***

Denne metode er ulovlig ved EU lovgivning og internationale konventioner, og må derfor ikke foretages i Danmark, eller i resten af EU.

D12 ***Permanent oplagring***

Deponering af affald i undergrunden. Det kan være i saltgruber eller i miner. Muligheden for denne behandling er meget begrænset i Danmark, men ses ved eksport.

D13 ***Blanding forud for en af de i D1 til D12 omhandlede operationer***

Affald der bl.a. ved sortering, knusning, sammenpresning, pelletering, tørring, neddeling, konditionering, eller adskillelse klargøres til at blive bortskaffet ved en af metoderne D2-D12. På denne måde fylder det mindre i et bortskaffelsesanlæg.

D14 ***Rekonditionering forud for en af de i D1 til D13 omhandlede operationer***

Affald, der pakkes og klargøres til at blive bortskaffet, for herved at fylde mindre i et bortskaffelsesanlæg. Behandlingerne kan være komprimering, emballering og omlastning af affald.

D15 ***Oplagring forud for en af de i D1 til D14 omhandlede operationer***

Opbevaring af affald i maksimum et år inden det bortskaffes ved en af de ovenstående bortskaffelsesmetoder (D1–D14). Jf. bekendtgørelse om deponeringsanlæg § 3. stk. 1. punkt 10.

Nyttiggørelseskoderne (R1-R13)

R1 ***Hovedanvendelse som brændsel eller andre midler til energifremstilling***

Denne kategori gælder affald, der er anvendt som brændsel, typisk i et forbrændingsanlæg, som producerer varme og elektricitet af blandet kommunalt affald, og som lever op til energieffektivitetsformlen angivet under R1 i affaldsbekendtgørelsen bilag 5B. Alle dedikerede forbrændingsanlæg i Danmark lever efter Miljøstyrelsens oplysninger op til dette krav. Hvis din virksomhed afleverer eller modtager affald til forbrænding i et dedikeret forbrændingsanlæg, er R1 den korrekte kode. Dagrenovation fra husholdninger, dagrenovationslignende affald fra erhverv og forbrændingseget affald er eksempler på affald, der forbrændes i dedikerede forbrændingsanlæg under koden R1. Også medforbrænding ved f.eks. cementfremstilling angives som R1. Anlæg, der ikke forbrænder blandet kommunalt affald (dagrenovation), men som f.eks. medforbrænder i produktion, skal sørge for at udnytte varmeenergien effektivt. R1 skal kombineres med behandlingsaktiviteten *forbrænding* og **ikke** med *genanvendelse* (se tabel 1). Hvis affaldet alene bliver modtaget på et sorterings- eller omlastningsanlæg med henblik på, at det efterfølgende skal til et forbrændingsanlæg, så anvend **ikke** R1 men R12 eller R13 sammen med behandlingskode "forbrænding".

- R2**   **Genvinding eller regenerering af opløsningsmidler**
Anlæg, der slutbehandler brugte opløsningsmidler, så de kan bruges igen.
- R3**   **Genanvendelse eller genvinding af organiske stoffer, der ikke anvendes som opløsningsmidler**
Organisk affald, der er blevet slutbehandlet, så det enten kan bruges igen eller kan bruges til noget andet. Dette gælder både organisk affald, der er biologisk nedbrydeligt og organisk affald, der ikke er biologisk nedbrydeligt. Således er kompostering af mad- og haveaffald samt oparbejdning af papir-, pap-, træ- og plastaffald eksempler på organisk affald, der behandles ved R3. R3 anvendes f.eks. for komposteringsanlæg, hvor det komposterede materiale resulterer i et produkt, som ikke er affald. Separation af biogas fra slam er en forbehandling, R12, mens den efterfølgende fremstilling af gas vil være R3, hvis gasproduktet ophører med at være affald. Til afgasset materiale fra biogasanlæg, som efterfølgende bliver udspredd på jorden med positive virkninger for landbrug eller miljø, anvendes kode R10. Kode R3 anvendes også til afsluttende oparbejdning af plastaffald i form af ekstrudering til pellets. Forbehandling i form af sortering af papir- og papaffald eller af plastaffald, herunder infrarødbelysnings- eller densitetssortering eller vaskning af plast, er ikke at betragte som slutbehandling i form af R3, men er en forbehandling i form af R12.
- R4**   **Genanvendelse eller genvinding af metaller og metalforbindelser**
Slutbehandling af metalaffald, især ved omsmelting af metaller. Dette gælder omsmelting i et stålværk eller et metalstøberi, shredding, oparbejdning af kasserede køretøjer, elektronikskrot i adskilte fraktioner, termisk behandling af kabler og olieforurenede metaller samt genanvendelse af batterier. Sortering af metalaffald kan være en slutbehandling, hvis metalaffaldet opnår affaldsfasens ophør på baggrund af forordningen om affaldsfasens ophør for metalskrot. Hvis affaldsfasen ikke ophører, anvendes i stedet kode R12.
- R5**   **Genanvendelse eller genvinding af andre uorganiske stoffer**
Slutbehandling af uorganisk - og ikke metallisk affald så materialet kan bruges igen. Dette gælder f.eks. omsmelting af glas; eller vaskning og findeling, sådan at affaldsfasens ophør opnås på baggrund af forordningen om affaldsfasens ophør for glas; affald, der bruges som sekundært materiale i cementproduktion, f.eks. slagge og flyveaske fra termiske processer; omsmelting af asfalt og nedknust betonaffald der indgår i produktion af ny beton. R5 bruges **endvidere** for affald, der bruges til havneopfyldning, etablering af støjvolde, opfyldning og lignende endelige materiale-nyttiggørelsesoperationer, hvor egnet affald anvendes til reetablering af udgravede områder eller ingeniørtekniske formål i forbindelse med anlægsarbejder ("backfilling"), og hvor affaldet anvendes som erstatning for andre ikke-affaldsmaterialer. Hvis affaldet, f. eks. bygge- og anlægsaffald, alene sorteres, så anvendes kode R12.
- R6**   **Regenerering af syrer eller baser**
Slutbehandling af syrer eller baser så væskerne kan bruges igen til deres oprindelige formål eller andre formål. F. eks opkoncentrering af brugt syre.
- R7**   **Nyttiggørelse af komponenter, der har været benyttet til forureningsbekæmpelse**
Regenerering af materialer der har været anvendt til at bekæmpe forurening. F. eks regenerering af aktivt kul, der har været anvendt til vandrensning eller røggasrensning, hvor man vedhjælp af opvarmning afgiver optagede stoffer fra kul.

- R8** ***Nyttiggørelse af komponenter fra katalysatorer***
 Reparation af katalysatorer så de kan genbruges som katalysatorer, eller genanvendelse af katalysatordele. Metalkomponenter og ædelmetaller kan f.eks. genanvendes fra katalysatorer.
- R9** ***Regenerering og anden genbrug af olie***
 Behandling der gør det muligt at bruge spildolie igen. Det kan være re-raffinerings af olieaffald i form af brugt motorolie, gearolie, hydraulikolie, kompressorolie og transmissionsolie uden PCB til ny baseolie, som kan bruges til at producere nye olieprodukter.
- R10** ***Spredning på jorden med positive virkninger for landbrug eller miljø***
 Denne behandlingskode omfatter organisk eller mineralsk affald, der anvendes som gødning eller jordforbedringsmiddel. Affald til spredning på f.eks. landbrugsjord kan f. eks. være slam, kompost, afgasset gylle eller knust gips.
- R11** ***Anvendelse af affald hidrørende fra en af operationerne R 1 til R 10***
 Anvendelse af affald, der stammer fra behandlingstyperne R1 til R10. R11 er en opsamlingskode, som kun anvendes, hvis man ikke kan finde en passende kode under de øvrige genanvendelseskoder (R2-R10). Som udgangspunkt er brug af koden derfor begrænset.
- R12** ***Indledende behandling af affald med henblik på at lade det gennemgå en af operationerne R 1 til R 11***
 Indledende behandling inden gennemførelse af en af operationerne med koder R1–R11. Det omfatter bl.a. demontering, sortering, knusning, sammenpresning, pelletering, tørring, neddeling, konditionering, ompakning, adskillelse eller blanding. Det kan f.eks. være komprimering og omlastning af blandet husholdningsaffald inden det sendes til forbrænding, sortering af henholdsvis papir- og pap- eller plast affald, eller sortering af indsamlet blandet genanvendeligt affald i form af plast-, metal- og papaffald indsamlet i samme beholder eller neddeling af træaffald, inden det sendes til genanvendelse.
- R13** ***Oplagring af affald forud for en af de i R 1 til R 12 omhandlede operationer (bortset fra midlertidig oplagring forud for indsamling på det anlæg, hvor affaldet er produceret)***
 Opbevaring af affald i maksimum tre år, inden det skal behandles efter en af behandlingerne R1 til R12. Det anbefales, at R13 anvendes, når affaldet mellemhandles eller på anden måde skifter hænder uden at der sker noget med affaldets sammensætning, andet end måske en kvalitetskontrol. Det kan f.eks. være en midlertidig oplagring forud for forbrænding, som tidligere havde sin egen kode, men som nu kan indberettes ved en kombination af *Forbrænding* og R13. Hvis affaldet oplagres i mere end 3 år, er oplagringen at betragte som et deponeringsanlæg, jf. bekendtgørelsen om deponering paragraf 3 stk. 1 punkt 10 a. Affaldet skal i så fald betragtes som deponering ved D5.

NB:

Når du har angivet behandlingsaktivitet og bortskaffelses-/nyttiggørelseskode, så tjek i tabel 1 og 2 om kodekombinationerne er korrekte, inden du indberetter til affaldsdatasystemet.

I næste afsnit gives der eksempler på affaldstyper, der typisk behandles efter de forskellige behandlingsaktiviteter og bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder.

Eksempler på affaldstyper og korrekt behandlingsform

I tabel 4 er angivet eksempler på, hvordan typiske danske affaldstyper kan angives med behandlingsaktiviteter og bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder. Dette er eksempler, og der er mange flere affaldstyper end vist i tabel 4, der kan behandles efter de forskellige behandlingsaktiviteter og bortskaffelses-/nyttiggørelseskoder. Tabellen viser de danske behandlingsaktiviteter og de europæiske bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder. Forklaringerne til bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder er tilpasset de enkelte affaldstyper for at vise variationen i de konkrete behandlinger og svarer derfor ikke fuldt ud til betegnelserne i tabel 1 og 2. Endvidere viser tabellen de danske affaldsfraktionskoder fra erhverv og husholdninger (E og H-koder) samt betegnelsen for disse koder jf. bekendtgørelse om affaldsdatasystemet¹¹. Endelig angives den europæiske affaldskatalog-kode (EAK) samt dennes beskrivelser jf. affaldsbekendtgørelsen bilag 2.

Affaldstyper markeret med **fed** skrift er farligt affald.

Fraktionskoderne H26 og E29 for farligt affald, skal kombineres med EAK-koder for farligt affald.

Tabel 4 viser eksempler på behandlingsformer, kombineret med typiske affaldstyper.

Danske behandlingsaktiviteter	Europæiske bortskaffelses- og nyttiggørelseskoder *	Dansk affaldsfraktions-kode	Beskrivelse af affaldsfraktion	Den europæiske affaldskatalog-kode (EAK)	Beskrivelse af den europæiske affaldskatalog-kode (EAK)
Deponering	D1 Deponering på jord	E20/E21	Uforurennet- og forurennet jord	02 04 01	Jord fra rengøring og vask af roer (Kategori 1 og Kategori 2 jord)
Deponering	D2 Udbringning på jorden uden fordel for miljøet	E20	Uforurennet jord	17 05 06	Klapmateriale
Deponering	D3 Deponering i overfladevand (damme og laguner)				Anvendes meget sjældent i Danmark og heller ikke ved eksport
Deponering	D4 Deponering i overfladevand	E31	Øvrigt affald	01 04 12	Fast og flydende mineaffald samt andet affald fra vask og rensning af mineraler. Anvendes sjældent i Danmark
Deponering	D5 Deponering på anlæg, der opfylder de tekniske krav i henhold til deponeringsbekg.	E24/H24	Bygge- og anlægsaffald	17 06 05	Asbestholdige byggematerialer
Særlig behandling	D5 Deponering på anlæg, der opfylder de tekniske krav for farligt	E29	Farligt affald	10 01 16	Flyveaske fra kombineret forbrænding indeholdende farlige stoffer (omfatter ikke affald fra dedikerede forbrændingsanlæg)

¹¹ [Bekendtgørelse om affaldsdatasystemet](#)

	affald				
Deponering	D6 Udledning til vandmiljøet undtagen dumpning i havet	E20/H20	Uforurenet jord	17 05 06	Klapmateriale
Deponering	D7 Dumpning i havet				<i>Dumpning i havet er normalt ikke tilladt. Kontakt Miljøstyrelsen hvis koden ønskes anvendt</i>
Særlig behandling	D8 (Biologisk forbehandling)	E21/H21	Forurenet jord	17 05 03	Jord og sten indeholdende farlige stoffer
Særlig behandling	D 9 Fysisk-kemisk forbehandling	E29	Farligt affald	06 01 03	Flussyre
Forbrænding	D 10 Forbrænding mhp. at formindske skadelige stoffer	E29	Farligt affald	18 01 03	Affald hvis indsamling og bortskaffelse er underkastet særlige krav af hensyn til smittefare.
Deponering	D 12 Permanent oplagring i undergrunden	E29	Farligt affald	10 10 09	Affald fra metalstøberier. Støv fra røggasrensning indeholdende farlige stoffer.
Deponering	D 13 Blanding forud for D1-D12	E16	Imprægneret træ	17 02 04	Glas, plast og træ som indeholder eller er forurenet med farlige stoffer
Deponering	D 14 Omladning og -pakning forud for D1-D13	E24	Bygge- og anlægsaffald	17 01 07	Blandinger af beton, mursten, tegl og keramik
Deponering	D 15 Oplagring forud for D1-D14	E04	Deponeringseget	10 01 01	Bundaske, slagge og kedelstøv
Forbrænding	R 1 Forbrænding med energiudnyttelse	E01/H01	Dagrenovation	20 03 01	Blandet indsamlet husholdningsaffald
Genanvendelse	R 2 Regenerering af opløsningsmidler	E29/H26	Farligt affald	14 06 02	Andre halogenerede opløsningsmidler og opløsningsmiddelblandinger
Genanvendelse	R3 Kompostering	H17	Haveaffald	20 02 01	Bionedbrydeligt affald (have- og parkaffald)
Genanvendelse	R3 Bioforgasning med efterfølgende udbringning af digestat på landbrugsjord	H02/E02	Organisk affald (madaffald)	20 01 08	Bionedbrydeligt køkken- og kantineaffald
Genanvendelse	R3 Oparbejdning på papir- og papfabrik	E05/H05	Papir inkl. aviser	20 01 01	Papir og pap
Genanvendelse	R 3 Oparbejdning på papir og papfabrikker	E09/E10/H09/H10	Emballage papir- og pap	15 01 01	Papir- og papemballage
Genanvendelse	R 4 Oparbejdning på stålværker og støberier	E19/H19	Jern og metal	17 04 05	Jern og stål
Genanvendelse	R 5 Oparbejdning på glasværk	/E11 /H11	Emballageglas	20 01 02	Glasemballage
Genanvendelse	R5 Oparbejdning på	E07/H07	Glas-planglas	17 02 02	Glas

	glasværk eller isoleringsfabrik				
Genanvendelse	R5 Produktion af ny beton	E24/H24	Bygge- og anlægsaffald	17 01 01	Beton
Genanvendelse	R5 Produktion af ny asfalt	E34	Asfalt	17 03 02	Bitumenholdige blandinger
Genanvendelse	R 6 Regenerering af syrer	E29/H29	Farligt affald	10 01 09	Svovlsyre
Genanvendelse	R 7 Nyttiggørelse af materialer brugt til forureningsbekæmpelse	H38/E38	Organisk affald, som ikke er omfattet af de øvrige	19 09 04	Brugt aktivt kul (til rensning af drikkevand)
Genanvendelse	R 8 Nyttiggørelse af komponenter fra katalysatorer	E22/H22	Batterier	16 08 02	Brugte katalysatorer indeholdende farlige overgangsmetaller
Genanvendelse	R 9 Regenerering og anden genbrug af olie	E29/H29	Farligt affald	13 02 05	Mineralske, ikke-chlorerede motor-, gear- og smøreløser
Genanvendelse	R 10 Spredning på jord med positiv gødningseffekt	E37	Slam	19 08 05 03	Slam fra behandling af byspildevand
Genanvendelse	R 10 Spredning på jord med positiv miljøeffekt. F.eks. til brug ved havneopfyldning.	E35	Restprodukter fra kulfyrede energianlæg	10 01 02	Flyveaske stammende fra kulfyrekraftværker
Genanvendelse	R 12 Indledende behandling (neddeling) af affald forud for R1-R11	E15/H15	Træ	17 02 01	Træ (neddeling af træ)
Genanvendelse	R 12 Indledende behandling (sortering) af affald forud for R1-R11	E05/H05	Papir inkl. aviser	20 01 01	Papir og pap (sortering)
Genanvendelse	R 13 Oplagrings forud for R1-R12	E33/H33	Dæk	16 01 03	Udtjente dæk

Vejledningen er som udgangspunkt lavet på baggrund af affaldsbekendtgørelsen, affaldsdatabekendtgørelsen, den europæiske affaldsliste og Eurostats vejledning til affaldsstatistik forordningen, som kan findes her:

[Affaldsbekendtgørelsen](#)

[Affaldsdatabekendtgørelsen](#)

[Det europæiske affaldsrammedirektiv](#)

[Den europæiske affaldsliste](#)

[Eurostats vejledning til affaldsstatistikforordningen](#)